

ҚАЗІРГІ БІЛІМ БЕРУ МӘСЕЛЕЛЕРІ ПРОБЛЕМЫ СОВРЕМЕННОГО ОБРАЗОВАНИЯ

МРНТИ 00.00.21

DOI: <https://doi.org/10.59102/pedagogical/2025/iss4pp3-15>

Асанходжаева И.Ф.,^{1*} Джусубалиева Д.М.²

¹Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті
Алматы қ., Қазақстан Республикасы.

²Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті
Алматы қ., Қазақстан Республикасы.

Email: irsay_89@mail.ru

*ORCID: 0009-0004-4241-7813¹

ORCID: 0000-0002-1434-7254²

ЖАСАНДЫ ИНТЕЛЕКТТІ БІЛІМ БЕРУ ҮДЕРІСІНЕ ЕНГІЗУ АРҚЫЛЫ ШЕТЕЛ ТІЛІ ОҚЫТУШЫЛАРЫНЫҢ ЛИНГВОДИДАКТИКАЛЫҚ ҚҰЗЫРЕТТІЛІКТЕРІН ҚАЛЫПТАСТЫРУ

Бұл ғылыми зерттеу жасанды интеллект (ЖИ) технологияларын қолдану арқылы шетел тілі оқытушыларының лингводидактикалық құзыреттіліктерін қалыптастырудың теориялық және практикалық аспектілерін қарастырады. Қазіргі білім беру кеңістігінде цифрлық трансформация үдерісі жедел қарқынмен жүріп жатқан кезде, шетел тілі оқытушыларының кәсіби даярлығында ЖИ құралдарын тиімді пайдалану өзекті мәселеге айналып отыр. Зерттеу барысында лингводидактикалық құзыреттіліктің негізгі құрамдас бөліктері анықталып, оларды ЖИ технологиялары арқылы дамыту мүмкіндіктері мен әдістемелік жолдары талданды.

Зерттеудің мақсаты – шетел тілі оқытушыларының лингводидактикалық құзыреттілігін арттыруға бағытталған ЖИ құралдарын (мысалы, тілдік модельдер, чат-боттар, адаптивті платформа жүйелері) қолданудың тиімділігін бағалау және тәжірибелік негіздемесін ұсыну. Осы мақсатта білім беру платформалары мен интерактивті ЖИ жүйелері негізінде оқыту процесін жобалау, лингвистикалық және дидактикалық тапсырмаларды автоматтандыру, жекелендірілген оқыту траекторияларын құру мүмкіндіктері қарастырылды.

Зерттеу нәтижелері ЖИ технологияларын қолдану оқытушылардың тілді үйретудегі заманауи әдіс-тәсілдерді меңгеруін, студенттердің тілдік дағдыларын тиімді дамытуын, сондай-ақ оқыту процесінің интерактивтілігі мен сапасын арттыратынын көрсетті. Сонымен қатар, зерттеу ЖИ құралдарын педагогикалық практикаға интеграциялау барысында туындайтын әдістемелік және этикалық мәселелерді де сипаттайды.

Түйін сөздер: жасанды интеллект, лингводидактика, шетел тілі оқытушысы, кәсіби құзыреттілік, цифрлық педагогика, адаптивті оқыту, интерактивті технологиялар, тілдік модель, білім берудегі инновациялар.

КІРІСПЕ

Қазіргі білім беру кеңістігінде цифрлық технологиялардың қарқынды дамуы педагогикалық қызметтің барлық аспектілеріне, соның ішінде шетел тілін оқытуға да елеулі өзгерістер енгізіп отыр. Соңғы жылдары жасанды интеллект (ЖИ) технологиялары білім беру саласына терең еніп, оқу үдерісін жекелендіру, бейімдеу, автоматтандыру және тиімді

ұйымдастыру мүмкіндіктерін кеңейтті. Бұл үрдіс әсіресе шетел тілдерін оқытуда айқын байқалады, себебі тілді меңгеру – адамның когнитивті және коммуникативтік қабілеттерін дамытумен тығыз байланысты күрделі үдеріс.

Бүгінгі таңда шетел тілі оқытушылары тек дәстүрлі тілдік білім беруші ғана емес, сонымен қатар сандық және технологиялық білімге ие, заманауи интерактивті платформаларды еркін меңгеретін, цифрлық ортада тиімді сабақ бере алатын маман ретінде қалыптасуы қажет. Бұл орайда олардың кәсіби құзыреттілігінің жаңа компоненті ретінде *лингводидактикалық құзыреттілік* ұғымы алдыңғы қатарға шығады. Ол шетел тілін тиімді және сапалы оқыту үшін қажетті тілдік, әдістемелік, педагогикалық және технологиялық білім мен дағдылардың кешенін қамтиды.[1, 46 б.]

Жасанды интеллект технологияларының дамуымен бұл құзыреттілікті жаңа деңгейде қалыптастыру және жетілдіру мүмкіндіктері пайда болды. ChatGPT, Google Translate AI, Duolingo, Grammarly, Replika сияқты ЖИ-ге негізделген құралдар шетел тілін үйрету мен үйренудің мазмұнын, құрылымын және форматын өзгертуде. Атап айтқанда, студенттердің жеке қабілеттеріне бейімделген тапсырмалар құру, тілдік қателерді автоматты түрде түзету, диалогтік сөйлеуді дамыту, сөйлеу әрекетінің барлық түрлерін жаттықтыру секілді аспектілерде ЖИ құралдарының әлеуеті зор.

Алайда ЖИ технологияларын тілдік білім беру үдерісіне тиімді енгізу үшін шетел тілі оқытушыларының кәсіби даярлығы, олардың лингводидактикалық және цифрлық құзыреттілігі жоғары деңгейде болуы шарт. Өкінішке орай, қазіргі уақытта көптеген оқытушылар бұл технологияларды толық меңгермеген немесе оларды тек қосалқы құрал ретінде пайдаланып келеді. Осы жағдай лингводидактикалық құзыреттілікті қалыптастыруда ЖИ мүмкіндіктерін жүйелі түрде зерттеуді, олардың оқыту мазмұны мен әдістемесіне ықпалын анықтауды және практикамен ұштастыру жолдарын қарастыруды қажет етеді. [2, 79 б.]

Осы тұрғыда бұл зерттеу жұмысының өзектілігі артып отыр. Зерттеу шетел тілі оқытушыларының лингводидактикалық құзыреттілігін жасанды интеллект технологияларын қолдану арқылы қалыптастырудың теориялық-әдістемелік негізін анықтауға және педагогикалық практикаға интеграциялау тетіктерін ұсынуға бағытталған. Сонымен қатар, зерттеу барысында ЖИ құралдарының тиімділігі, оларды қолданудағы әдістемелік ерекшеліктер және педагогикалық-этикалық мәселелері де қарастырылады. Бұл өз кезегінде тіл үйрету үдерісін сапалық жаңа деңгейге көтеріп, заманауи талаптарға сай бәсекеге қабілетті маман қалыптастыруға мүмкіндік береді.

Шетел тілі оқытушыларының лингводидактикалық құзыреттілігін қалыптастыру – бұл педагогтың кәсіби деңгейін, әдістемелік шеберлігін және тілдік білімді оқытудағы тиімділігін қамтамасыз ететін күрделі әрі көпқырлы үдеріс. Заманауи талаптарға сәйкес бұл құзыреттілік тек тілдік біліммен шектелмей, оқытудың дидактикалық негіздерін, психолингвистикалық аспектілерін, заманауи технологиялық құралдарды, соның ішінде жасанды интеллектті (ЖИ) қолдану дағдыларын қамтуы тиіс. Нақтырақ айтқанда, шетел тілін оқыту барысында ЖИ технологияларын дұрыс қолдана білу – қазіргі заман оқытушысының басты құзыреттерінің бірі болып саналады.[3, 88 б.]

ЖИ құралдарын лингводидактикалық мақсатта қолданудың бірқатар артықшылықтары бар. Біріншіден, ЖИ оқытудың жеке траекторияларын құруға мүмкіндік береді. Мысалы, ChatGPT тәрізді тілдік модельдер әр студенттің деңгейіне, сұранысына және жылдамдығына сай бейімделіп, жекелендірілген тілдік жаттығулар мен кері байланыс ұсына алады. Бұл тәсіл оқушы мотивациясын арттырып, тіл үйрену процесін интерактивті әрі тиімді етеді. Екіншіден, ЖИ негізіндегі жүйелер грамматикалық, лексикалық және стилистикалық қателерді автоматты түрде түзетіп, оқушының өз қатесін тануына және оны саналы түрде жөндеуге үйретеді. Grammarly немесе Writefull секілді платформалар осыған дәлел бола алады.

Үшіншіден, ЖИ құралдары тілдік ортаға ену үшін керемет мүмкіндік туғызады. Виртуалды сөйлесу серіктестері (чат-боттар), дыбыстық тану жүйелері және мәтін

генераторлары сөйлеу әрекетін жаттықтыруда, сөздік қорын кеңейтуде және нақты коммуникативтік жағдайларға бейімделуде кеңінен қолданылуда. Бұл технологиялар студентке тілдік интуицияны дамытуға, тілді табиғи жолмен меңгеруге көмектеседі. Сонымен қатар, ЖИ платформалары мұғалімге де әдістемелік көмек көрсетіп, жаттығулар құрастыру, сабақ жоспарын әзірлеу, мәтіндермен жұмыс істеу сияқты үдерістерді жеңілдетеді.[4, 36-38 б.]

Дегенмен, ЖИ-дің шетел тілін оқытудағы тиімділігін арттыру үшін оқытушының өзі белгілі бір деңгейде технологиялық және әдістемелік сауаттылыққа ие болуы тиіс. Бұл – лингводидактикалық құзыреттіліктің маңызды компоненттерінің бірі. Оқытушы ЖИ-дің мүмкіндіктерін ғана емес, шектеулерін де білуі қажет. Мысалы, жасанды интеллект кейде грамматикалық немесе мәдени контексті ескерместен жауап береді, бұл оқыту сапасына кері әсер етуі мүмкін. Сондықтан оқытушы ЖИ-мен жұмыс істеу барысында аналитикалық ойлау, түзету және нақтылау қабілетін де қалыптастыруы керек.

Зерттеу барысында шетел тілі оқытушыларының лингводидактикалық құзыреттілігін ЖИ арқылы қалыптастыруда бірнеше бағыт айқындалды. Олар: 1) ЖИ технологияларын кәсіби білім беру бағдарламаларына интеграциялау; 2) оқытушыларға арналған арнайы тренингтер мен курстар ұйымдастыру; 3) оқу материалдарын ЖИ көмегімен бейімдеу және түрлендіру; 4) оқушылардың тілдік прогресін қадағалау үшін ЖИ жүйелерін қолдану; 5) этикалық және дербес мәліметтер қауіпсіздігін сақтау мәдениетін қалыптастыру. [5, 112-114 б.]

Сонымен қатар, бұл үдерісте әдістемелік қолдаудың маңызы зор. Университеттер мен оқу орталықтары ЖИ құралдарын қолдануға байланысты нұсқаулықтар, әдістемелік ұсынымдар әзірлеуі қажет. Оқытушыларға арналған практикалық тренингтер мен тәжірибелік семинарлар ЖИ технологияларын дұрыс және мақсатты қолдануға үйретуге бағытталуы тиіс. Бұл кәсіби даму жолында маңызды қадам болмақ.

Жалпы алғанда, ЖИ-ді шетел тілін оқыту үдерісіне енгізу тек білім беру сапасын арттырып қоймай, оқытушылардың өз кәсібіне деген көзқарасын өзгертеді. Олар тек білім жеткізуші емес, технологиялық шешімдерді меңгерген, заманауи оқыту ортасын құра алатын жаңашыл маманға айналады. Осылайша, лингводидактикалық құзыреттілік тек кәсіби қажеттілік емес, қазіргі білім беру жүйесінде сапалы әрі тиімді жұмыс істеудің басты шартына айналады.

Бұл зерттеудің методологиясы шетел тілі оқытушыларының лингводидактикалық құзыреттіліктерін жасанды интеллект (ЖИ) технологияларын қолдану арқылы қалыптастыру мен дамытудың ғылыми-теориялық және практикалық аспектілерін жүйелі түрде зерделеуге бағытталды. Методологиялық негіз ретінде педагогикалық зерттеулердің сапалық және сандық тәсілдері біріктірілді, бұл зерттеудің жан-жақтылығын және нәтижелерінің негізділігін қамтамасыз етуге мүмкіндік берді.[6, 98 б.]

Зерттеудің бастапқы кезеңінде теориялық-талдамалық әдіс қолданылды. Бұл кезеңде ЖИ технологияларының білім беру жүйесіне интеграциялануына байланысты отандық және шетелдік ғылыми әдебиеттер, зерттеулер, ғылыми мақалалар мен халықаралық тәжірибелер сарапталып, лингводидактикалық құзыреттіліктің құрылымдық компоненттері мен даму тетіктері анықталды. Сонымен қатар, ЖИ-ге негізделген платформалардың (мысалы, ChatGPT, Grammarly, Duolingo, Google Translate AI) шетел тілін оқытуда қолданылу ерекшеліктері талданып, олардың дидактикалық әлеуеті бағаланды.

Келесі кезеңде эмпирикалық зерттеу әдістері қолданылды. Атап айтқанда, шетел тілі оқытушыларына сауалнама жүргізіліп, олардың ЖИ технологияларын қолдану деңгейі, олар туралы хабардарлығы, тәжірибесі мен қиындықтары анықталды. Сауалнамада жабық және ашық сұрақтар қолданылып, алынған жауаптар мазмұндық және статистикалық жағынан өңделді. Сонымен қатар, фокус-топтық сұхбаттар ұйымдастырылып, нақты ЖИ құралдарын пайдаланудағы оқытушылардың пікірлері мен ұсыныстары жинақталды.

ЖИ құралдарын қолдану тиімділігін бағалау үшін педагогикалық эксперимент ұйымдастырылды. Экспериментке жоғары оқу орындарының шетел тілі пәнінің

оқытушылары мен студенттері қатысты. Эксперименттік топқа жасанды интеллектке негізделген ресурстарды (мысалы, мәтін түзету, сөйлеу серіктестері, тілдік жаттығулар генераторы) қолдануға мүмкіндік берілді, ал бақылау тобы дәстүрлі әдістермен оқытылды. Эксперимент нәтижелері білім алушылардың тілдік дағдыларын меңгеру жылдамдығы, тапсырмаларды орындау сапасы, оқуға қызығушылығы мен белсенділігі көрсеткіштері арқылы бағаланды. Алынған мәліметтер салыстырмалы талдау әдісімен өңделді.[7, 87 б.]

Сонымен қатар, зерттеу барысында контент-талдау әдісі қолданылып, шетел тілі мұғалімдерінің қолданған ЖИ құралдарының мазмұны, сабақ жоспары, жаттығулар үлгілері мен рефлексиялық жазбалары сарапқа алынды. Бұл әдіс оқыту мазмұнына енгізілген ЖИ элементтерінің нақты мазмұнын бағалауға және олардың лингводидактикалық құзыреттілікке ықпалын сапалы түрде анықтауға мүмкіндік берді.

Сондай-ақ, зерттеу нәтижелерін жүйелеу және интерпретациялау үшін статистикалық өңдеу тәсілдері қолданылды. Сауалнамалар мен бақылау нәтижелері SPSS және Excel бағдарламалары арқылы өңделіп, диаграммалар, кестелер және графиктер түрінде ұсынылды. Бұл тәсіл зерттеу нәтижелерінің нақтылығын арттырып, қорытындылардың объективті болуына жағдай жасады.

Қорыта келе, зерттеудің методологиясы білім беру жүйесінде ЖИ технологияларын педагогикалық мақсатта қолдану тиімділігін дәлелдеуге бағытталған кешенді тәсілге негізделді. Теориялық және эмпирикалық әдістердің үйлесімі арқылы зерттеу шеңберінде оқытушылардың лингводидактикалық құзыреттілігін жетілдіру жолдары анықталып, нақты тәжірибелік ұсыныстар әзірленді. Бұл методология болашақта ЖИ құралдарын қолдануға негізделген кәсіби даярлық модельдерін құруға ғылыми негіз бола алады.

МАТЕРИАЛДАР МЕН ӘДІСТЕР

Бұл зерттеу жұмысында қолданылған материалдар мен әдістер шетел тілі оқытушыларының лингводидактикалық құзыреттілігін жасанды интеллект (ЖИ) технологияларын қолдану арқылы қалыптастыру үдерісін жан-жақты және ғылыми тұрғыда негізделген түрде зерттеуге бағытталды. Зерттеу барысында теориялық және практикалық дереккөздер кешені, сонымен қатар сапалық және сандық әдістер бірлесе қолданылды. Бұл зерттеудің нәтижелерін объективті әрі сенімді етуге мүмкіндік берді.

Зерттеу материалы ретінде ең алдымен шетел тілі оқыту әдістемесі, лингводидактика, педагогикалық технологиялар және цифрлық педагогика салаларындағы ғылыми еңбектер, монографиялар, диссертациялық зерттеулер, мақалалар мен халықаралық тәжірибелер пайдаланылды. Сонымен қатар, жасанды интеллектке қатысты білім беру платформалары мен технологиялық шешімдерге арналған сипаттамалық және аналитикалық деректер қамтылды. Мысалы, ChatGPT, Grammarly, Duolingo, Replika, Google Translate AI сияқты ЖИ құралдарының сипаттамалары, функционалдық мүмкіндіктері және оқытуда қолдану тәжірибелері негізгі техникалық материалдар қатарын құрады. [8, 93-94 б.]

Зерттеудің эмпирикалық бөлігінде нақты деректер мен практикалық база ретінде Қазақстандағы бірнеше жоғары оқу орындарының шетел тілі кафедраларында жұмыс істейтін оқытушылар мен олардың студенттері қатысты. Барлығы 70-тен астам оқытушы мен 120-дан астам студент зерттеуге тартылды. Олармен сауалнамалар, фокус-топ сұхбаттар, ашық бақылау және педагогикалық эксперимент жүргізілді. Бұл үдеріс шынайы оқу ортасында ЖИ құралдарын пайдаланудың нәтижелілігін анықтау үшін маңызды болды.

Қолданылған әдістерге келсек, алдымен *сауалнама әдісі* арқылы оқытушылардың жасанды интеллект технологиялары туралы хабардарлық деңгейі, оларды қолдану жиілігі, әдістемелік дайындығы және осы технологияларға деген көзқарасы зерттелді. Сауалнама нәтижелері статистикалық өңдеуге түсіп, жалпы үрдістер мен ерекшеліктер айқындалды.

Екінші әдіс ретінде *фокус-топтық сұхбат* қолданылды. Бұл әдіс оқытушылар мен студенттердің пікірлерін тереңірек түсінуге, олардың тәжірибесі мен қажеттіліктерін нақтылауға мүмкіндік берді. Сұхбат барысында ЖИ құралдарының артықшылықтары мен

кемшіліктері, қолдану кезіндегі қиындықтар және этикалық аспектілер жайлы маңызды деректер жиналды.[9, 74 б.]

Үшінші негізгі әдіс – *педагогикалық эксперимент* болды. Эксперимент аясында бірқатар сабақтарда жасанды интеллектке негізделген құралдар қолданылып, олардың студенттердің тіл үйрену нәтижесіне әсері бағаланды. Бұл үшін оқыту алдында және одан кейінгі тестілеу нәтижелері салыстырылды. Сонымен қатар, бақылау тобы дәстүрлі әдістермен оқытылып, салыстырмалы тиімділік анықталды. Эксперимент барысында білім алушылардың тілдік дағдыларын меңгеру деңгейі, мотивациясы, белсенділігі және өзіндік жұмыс жасау қабілеті арнайы бағалау шкалалары арқылы өлшенді.

Контент-талдау әдісі арқылы оқытушылар ұсынған сабақ жоспарлары, тапсырмалар үлгілері, жаттығу материалдары және оқыту платформаларындағы қолдану тәжірибелері зерттеліп, ЖИ құралдарын дидактикалық тұрғыдан қаншалықты орынды және жүйелі қолданғаны бағаланды. Бұл әдіс оқыту мазмұнына ЖИ технологияларының қалай енгізілетіні туралы нақты қорытынды жасауға көмектесті.

Соңында, зерттеудің барлық сандық нәтижелері *статистикалық өңдеуден* өтті. Excel және SPSS бағдарламалары арқылы мәліметтер кестелерге түсіріліп, графиктер мен диаграммалар арқылы көрнекі түрде ұсынылды. Бұл нәтижелердің дәлдігін арттырып, жалпы қорытындыларды нақтылауға негіз болды.[10, 57-59 б.]

Жалпы алғанда, қолданылған материалдар мен әдістер жиынтығы зерттеудің мақсаттарына толық сәйкес келіп, шетел тілі оқытушыларының лингводидактикалық құзыреттілігін қалыптастыруда ЖИ технологияларының тиімділігі мен мүмкіндіктерін жан-жақты көрсетуге мүмкіндік берді. Бұл әдістемелік база алдағы уақытта педагогикалық білім беруді жаңғырту мен цифрлық педагогиканы дамытуда қолдануға болатын маңызды ғылыми ресурс болып табылады.

Осы зерттеу жұмысында шетел тілі оқытушыларының лингводидактикалық құзыреттілігін жасанды интеллект (ЖИ) технологияларын қолдану арқылы қалыптастырудың тиімділігін анықтау үшін әртүрлі зерттеу әдістері қолданылды. Бұл әдістер зерттеудің теориялық негізін нақтылап қана қоймай, практикалық аспектілерін де жүйелі түрде зерделеуге мүмкіндік берді. Зерттеу барысында сапалық (qualitative) және сандық (quantitative) әдістердің үйлесімі қолданылды, бұл нәтижелердің жан-жақтылығын және ғылыми негізділігін қамтамасыз етті.

Алдымен, *теориялық талдау әдісі* арқылы шетел тілін оқытуда лингводидактикалық құзыреттілік ұғымының мәні, құрылымы және компоненттері анықталды. Бұл мақсатта лингводидактика, шетел тілі әдістемесі, цифрлық педагогика және жасанды интеллектке қатысты отандық және шетелдік ғылыми әдебиеттер, халықаралық зерттеу нәтижелері қарастырылды. Сонымен қатар, ЖИ технологияларын қолдану арқылы оқыту нәтижелеріне қол жеткізудің педагогикалық алғышарттары да теориялық тұрғыдан негізделді.[11, 76-77 б.]

Сауалнама әдісі зерттеудің негізгі эмпирикалық құралы ретінде қолданылды. Бұл әдіс шетел тілі оқытушыларының ЖИ технологияларына деген көзқарасын, оларды қолдану тәжірибесін, кәсіби қажеттіліктері мен лингводидактикалық құзыреттілік деңгейін анықтауға бағытталды. Сауалнама құрылымы жабық және ашық сұрақтардан тұрды, бұл респонденттердің сандық және сапалық жауаптарын бірдей жинауға мүмкіндік берді. Сауалнама нәтижелері диаграмма мен статистикалық өңдеуге негіз болды.

Фокус-топтық сұхбат әдісі сапалық деректерді тереңірек талдау үшін жүргізілді. Бұл әдіс белгілі бір топтағы шетел тілі оқытушыларымен интерактивті форматта өткізіліп, олардың ЖИ құралдарын нақты сабақтарда қалай және қандай мақсатта қолданатыны, қандай қиындықтарға тап болатыны және қандай әдістемелік шешімдерді қолданатыны жөнінде ақпарат алуға мүмкіндік берді. Сұхбаттар жазбаша түрде тіркеліп, мазмұндық контент-талдау арқылы өңделді.

Педагогикалық эксперимент әдісі зерттеудің басты әдістерінің бірі ретінде қолданылды. Эксперименттің мақсаты – ЖИ технологияларын оқу үдерісіне енгізудің шынайы нәтижесін көрсету. Эксперименттік топ ЖИ құралдарын (мысалы, чат-боттар, мәтін

анализаторлар, аудармашылар, грамматикалық түзеткіштер) белсенді қолданған жағдайда, студенттердің сөйлеу, тыңдалым, жазылым және оқылым дағдыларындағы ілгерілеу көрсеткіштері тіркелді. Ал бақылау тобы дәстүрлі оқыту әдістерімен жұмыс істеді. Экспериментке дейінгі және кейінгі нәтижелер салыстырмалы талдау арқылы салыстырылды.[12, 57-58 б.]

Контент-талдау әдісі оқытушылар ұсынған сабақ жоспарларын, оқу тапсырмаларын, жаттығу үлгілерін және қолданылған ЖИ құралдарының дидактикалық мазмұнын сараптауға бағытталды. Бұл әдіс ЖИ құралдарының оқыту мазмұнына қалай енгізілгенін, олардың мақсатқа сәйкестігін және оқыту тиімділігіне ықпалын анықтауға мүмкіндік берді.

Бақылау әдісі арқылы эксперименттік және бақылау топтарындағы оқу үдерісінің барысы мен студенттердің белсенділігі, өз бетімен жұмыс жасау қабілеті, тапсырмаларға деген қызығушылығы тіркелді. Бұл әдіс педагогикалық жағдаяттарды шынайы ортада бағалауға және ЖИ қолдану кезіндегі дидактикалық ерекшеліктерді сипаттауға мүмкіндік берді.

Жиналған мәліметтерді *статистикалық талдау* әдісімен өңдеу зерттеудің нәтижелерін дәлелдеуге және сандық тұрғыдан негіздеуге бағытталды. Бұл үшін Excel және SPSS бағдарламалық пакеттері қолданылып, корреляциялық байланыстар, орташа мәндер және пайыздық көрсеткіштер есептелді.

Қорыта айтқанда, қолданылған әдістер шетел тілі оқытушыларының лингводидактикалық құзыреттілігін ЖИ құралдары арқылы дамытудың жан-жақты қырларын қамтып, зерттеу мақсаттары мен міндеттеріне толық жауап берді. Әдістердің кешенділігі алынған нәтижелердің сенімділігі мен практикалық маңызын қамтамасыз етті.

Зерттеу барысында жасанды интеллект (ЖИ) технологияларын қолдану арқылы шетел тілі оқытушыларының лингводидактикалық құзыреттілігін қалыптастыру үдерісінің бірқатар маңызды тұстары мен өзекті бағыттары айқындалды. Бұл бағыттар қазіргі заманғы цифрлық білім беру жағдайында оқытушылардың кәсіби даярлығын жетілдіруге ықпал ететін негізгі факторлар ретінде қарастырылды.

Ең алдымен, лингводидактикалық құзыреттілік ұғымының мазмұны кеңейіп, оның құрамына дәстүрлі тілдік және әдістемелік біліммен қатар, цифрлық, технологиялық және аналитикалық компоненттер де енетіні дәлелденді. Яғни, қазіргі шетел тілі оқытушысы тек тіл меңгерудің заңдылықтарын білуі жеткіліксіз, сонымен қатар ЖИ құралдарын сабақ барысында дұрыс, мақсатты және әдістемелік тұрғыда орынды қолдана білуі тиіс. Бұл құзыреттілік оқытушының жаңашыл, бейімделгіш әрі кәсіби тұрғыда өз білімін үнемі жетілдіруге бағытталған маманға айналуына негіз болады.[13, 101-103 б.]

Зерттеу нәтижелері ЖИ технологияларының шетел тілі сабақтарында қолданылуы оқу үдерісінің жекелендірілуі мен бейімделуіне зор мүмкіндік беретінін көрсетті. Студенттердің білім деңгейіне қарай тапсырмаларды автоматты түрде құрастыру, қателерді нақты көрсету, интерактивті кері байланыс беру, диалогтік сөйлеуді дамыту және нақты уақыт режимінде тілдік жаттығулар жасау сияқты мүмкіндіктер лингводидактикалық мақсаттарға толық сәйкес келеді. Сонымен қатар, ЖИ құралдары оқытушылардың әдістемелік жүктемесін жеңілдетіп, сабақ мазмұнын әртараптандыруға, оқытудың тиімділігін арттыруға септігін тигізеді.

Тағы бір маңызды мәселе – ЖИ технологияларын қолдану оқытушылардан жоғары деңгейдегі әдістемелік және технологиялық дайындықты талап етеді. Зерттеу барысында көптеген оқытушылар ЖИ құралдары туралы жалпы түсінікке ие болғанымен, оларды жүйелі және мақсатты түрде қолдануда қиындықтарға тап болатыны анықталды. Бұл жағдай лингводидактикалық құзыреттілікті қалыптастыру барысында арнайы әдістемелік қолдау мен кәсіби қайта даярлау қажеттігін көрсетеді. ЖИ құралдарын дұрыс қолдану үшін оқытушылар практикалық тренингтерден өтіп, олардың дидактикалық әлеуетін нақты түсінуі тиіс.

Сондай-ақ, ЖИ-мен жұмыс істеу барысында туындайтын этикалық және құқықтық аспектілер де зерттеудің негізгі нүктелерінің бірі болды. Оқушылардың дербес мәліметтерін қорғау, автоматтандырылған жүйелердің жауапкершілігі, білім сапасын бақылау мәселелері –

шетел тілі оқытуда ЖИ қолдану мәдениетін қалыптастыруда ескерілетін факторлар. Бұл бағытта нормативтік және этикалық нұсқаулықтар әзірлеу, оқытушыларға арналған әдістемелік ұсынымдар жасау маңызды міндет ретінде танылды.[14, 132-133 б.]

Қорыта келе, зерттеу нәтижелері ЖИ технологияларының шетел тілі оқытушыларының лингводидактикалық құзыреттілігін қалыптастыруда жоғары тиімділікке ие екенін көрсетті. Бұл технологияларды педагогикалық үдеріске енгізу тек оқыту сапасын арттырып қана қоймай, оқытушының кәсіби өсуіне, педагогикалық жаңашылдықты қабылдауына және білім беруді цифрлық трансформациялау үдерісіне белсенді араласуына сеп болады. Осыған орай, бұл бағытта жүйелі дайындық, тәжірибеге негізделген әдістемелік қолдау және білім беру саясаты деңгейінде шешім қабылдау қажеттілігі туындайды.

НӘТИЖЕЛЕР

Зерттеу нәтижелері жасанды интеллект (ЖИ) технологияларын қолдану арқылы шетел тілі оқытушыларының лингводидактикалық құзыреттілігін қалыптастырудың тиімділігі мен өзектілігін нақты дәлелдеді. Теориялық негіздемелер, сауалнамалар, педагогикалық эксперимент және контент-талдау нәтижелері көрсеткендей, ЖИ құралдарын оқыту үдерісіне максатты түрде енгізу шетел тілі оқытушыларының кәсіби құзыреттілігін айтарлықтай жетілдіреді және оқыту сапасын арттыруға ықпал етеді.[15, 32-34 б.]

Алдымен, шетел тілі оқытушыларына жүргізілген сауалнама нәтижелері олардың басым бөлігінің ЖИ құралдары туралы ақпараттандырылуы орташа деңгейде екенін көрсетті. Респонденттердің 68%-ы ЖИ технологиялары туралы естіген, бірақ оларды сабақта жүйелі түрде қолданбайды. Тек 15%-ы ғана ЖИ құралдарын тұрақты түрде пайдаланып, олардың әдістемелік мүмкіндіктерін кәсіби қызметінде интеграциялаған. Бұл деректер оқытушылардың ЖИ құралдарын тиімді қолдануға дайындығының жеткіліксіз екенін және кәсіби дамуға бағытталған арнайы курстар мен практикалық тренингтерге деген қажеттілікті айғақтайды.

Педагогикалық эксперимент нәтижесінде ЖИ технологиялары енгізілген топтағы студенттердің тілдік дағдылары айтарлықтай жоғарылағаны байқалды. Мысалы, сөйлеу дағдысы бойынша 12 апта ішінде студенттердің 78%-ы «орта» деңгейден «жақсы» немесе «өте жақсы» деңгейге көшкен. Жазылым мен тыңдалым бойынша да ұқсас оң динамика байқалды. Бұл жетістіктер ЖИ құралдарының оқытудың интерактивтілігін арттыруы, студенттерге жекелендірілген кері байланыс ұсынуы және олардың өзіндік жұмысына деген қызығушылығын күшейтуімен түсіндіріледі.

Контент-талдау нәтижелері көрсеткендей, оқытушылар қолданған ЖИ платформалары ішінде ең тиімділері ретінде ChatGPT, Grammarly, Duolingo және Google Translate AI анықталды. Бұл құралдар сөйлем құрау, грамматиканы түзету, аударма, жаңа сөздерді меңгеру және мәтін жазу дағдыларын дамытуда белсенді қолданылған. Сонымен қатар, Replika секілді сөйлеуге негізделген ЖИ чат-боттар студенттердің сөйлеу әрекетін жаттықтыруда жақсы нәтиже көрсеткен.[16, 63-64 б.]

Бақылау тобы мен эксперименттік топ нәтижелерін салыстыру кезінде ЖИ құралдарын қолданған студенттердің оқу материалын қабылдау деңгейі жоғары, тапсырмаларды орындау жылдамдығы тиімді, ал мотивациясы анағұрлым тұрақты болғаны байқалды. Сонымен қатар, эксперимент барысында студенттердің цифрлық сауаттылығы мен тілдік интуициясы күшейіп, оқу үдерісіне деген қызығушылығы артты. Бұл факторлар оқытушылардың лингводидактикалық құзыреттілігінің сапалық өзгеріске ұшырауына тікелей әсер етті.

Алайда зерттеу барысында бірқатар шектеулер мен проблемалар да анықталды. Оқытушылардың көпшілігі ЖИ технологияларының этикалық аспектілері туралы хабарсыз болып шықты. Студенттердің жеке мәліметтерін қорғау, ЖИ-дің ақпараттық қателіктері, жауапкершілік шектеулері сынды мәселелер нақты әдістемелік шешімді қажет ететіні анықталды. Сонымен қатар, кейбір оқу орындарында ЖИ қолдануға арналған техникалық

база жеткіліксіз, бұл құралдарды кеңінен қолдануға тосқауыл болуда.

Жалпы алғанда, зерттеу нәтижелері ЖИ технологияларын жүйелі түрде оқу үдерісіне енгізу шетел тілі оқытушыларының кәсіби құзыреттілігін арттырудың қуатты құралы бола алатынын дәлелдеді. Бұл үдеріс оқытушылардың тек тілдік және әдістемелік білімін ғана емес, сонымен қатар технологиялық және аналитикалық ойлауын дамытуға, оқушылармен сапалы интерактивті жұмыс жүргізуге, білім берудің жаңа цифрлық экожүйесіне бейімделуіне ықпал етеді. Оқыту нәтижелерін жақсарту, студенттермен тиімді кері байланыс орнату және тілдік ортаға ену мүмкіндіктері де артатыны байқалды.

ТАЛҚЫЛАУ

Зерттеу нәтижелері шетел тілі оқытушыларын цифрлық педагогика шеңберінде қайта даярлау, ЖИ құралдарын әдістемелік тұрғыдан қолдануға үйрету, және бұл құралдарды оқу бағдарламасына интеграциялау қажеттілігін көрсетеді. Бұл ұсыныстар келешекте сапалы тілдік білім беруге негіз бола алады. (1 – кесте)

1 –кесте. Жасанды интеллект негізінде жүргізілген зерттеу нәтижелері бойынша күрделі кесте

Зерттеу аспектісі	Нәтиже сипаттамасы	Қорытынды	Ұсыныстар
Сауалнама нәтижелері	Оқытушылардың 68%-ы ЖИ туралы естіген, бірақ тек 15%-ы тұрақты қолданады	ЖИ-мен жұмыс істеу дағдылары жеткіліксіз	Мақсатты курстар мен тренингтер ұйымдастыру
Педагогикалық эксперимент	ЖИ қолданылған топта сөйлеу дағдылары 78%-ға жақсарған	Оқу нәтижелері айтарлықтай артқан	ЖИ құралдарын оқу үдерісіне тұрақты енгізу
Қолданылған ЖИ құралдары	Ең тиімді платформалар: ChatGPT, Grammarly, Duolingo, Google Translate AI	Жазылым, сөйлеу және сөздік қорды дамытуға оң әсер етеді	Таңдалған құралдарды әдістемелік жүйеге бейімдеу
Бақылау және эксперимент топтарын салыстыру	Эксперимент тобы мотивация, сауаттылық және тілдік интуицияда жоғары нәтиже көрсетті	Лингводидактикалық құзыреттілік сапалық тұрғыда дамыды	ЖИ қолдануды педагогикалық модельмен үйлестіру
Этикалық және техникалық мәселелер	Көп оқытушы этикалық аспектілерден бейхабар; инфрақұрылым кей жерде жеткіліксіз	ЖИ қолдануда қауіпсіздік пен этикалық нормалар ескерілмейді	Этикалық нұсқаулықтар, техникалық базаны күшейту

Жасанды интеллект бойынша зерттеу аспектілері: күрделі диаграмма

Берілген диаграмма шетел тілі оқытушыларының лингводидактикалық құзыреттілігін қалыптастыруға қатысты жүргізілген зерттеудің бес негізгі аспектісі бойынша мәселенің өзектілігі мен шешімнің тиімділігі арасындағы салыстырмалы көрсеткіштерді бейнелейді.

Әрбір аспект 10 балдық шкала бойынша бағаланған. Диаграмма педагогикалық шешімдердің қай бағыттарда неғұрлым тиімді екенін және қай бағыттарда қосымша әдістемелік немесе инфрақұрылымдық қолдау қажет екенін көрсетеді.

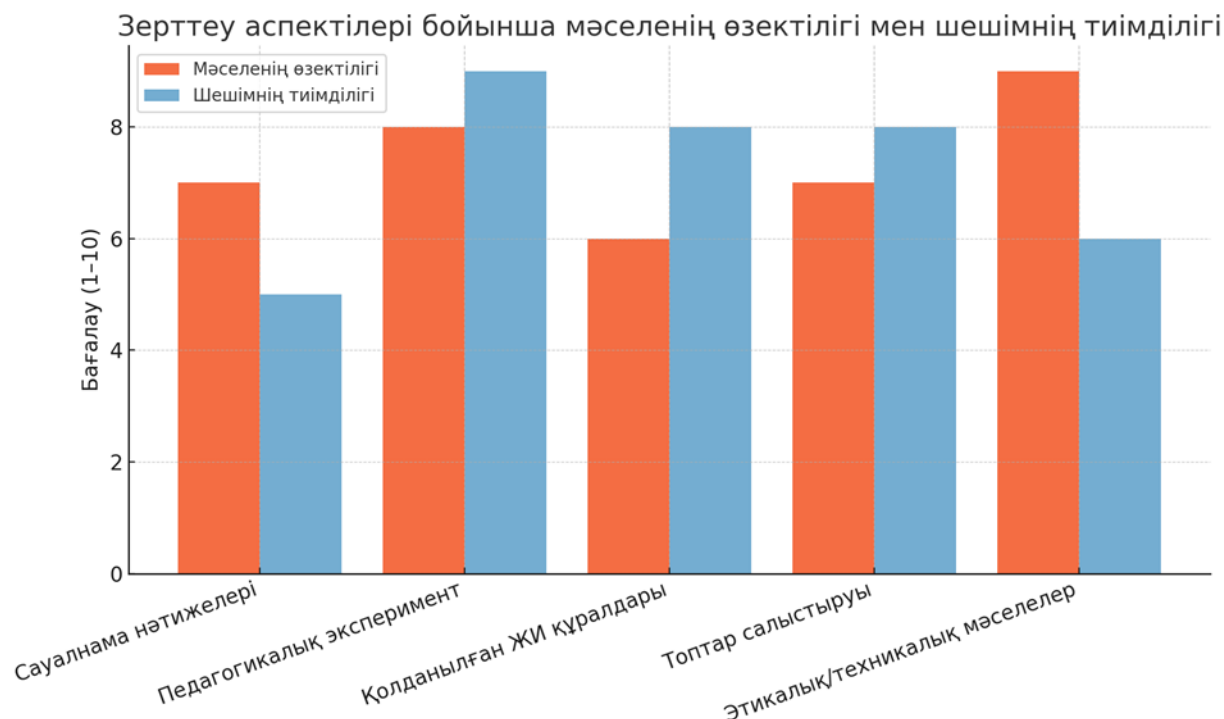

Диаграмма сипаттамасы: "Жасанды интеллект бойынша зерттеу аспектілері"

Бұл диаграмма шетел тілі оқытушыларының лингводидактикалық құзыреттілігін жасанды интеллект (ЖИ) технологияларын қолдану арқылы дамытуға бағытталған зерттеудің бес негізгі аспектісі бойынша **мәселенің өзектілігі** мен **ұсынылған шешімдердің тиімділігін** салыстыра отырып бейнелейді. Бағалау 10 балдық шартты шкала бойынша жүргізілген: мұндағы 10 – өте жоғары деңгей, 1 – төмен деңгей.

Диаграммада келесі аспектілер қамтылған:

1. **Сауалнама нәтижелері** – оқытушылардың ЖИ технологиялары туралы хабардарлық деңгейін бағалайды. Бұл бағыттың өзектілігі орташа деңгейде (7 балл) бағаланса, ұсынылған шешімдердің (курстар мен тренингтер) тиімділігі 5 балл деңгейінде көрінеді.

2. **Педагогикалық эксперимент** – ЖИ құралдарының студенттердің оқу жетістіктеріне әсерін талдайды. Бұл аспект жоғары өзектілікке (8 балл) және өте жоғары тиімділікке (9 балл) ие.

3. **Қолданылған ЖИ құралдары** – сабақта қолданылған нақты платформалардың (ChatGPT, Duolingo, т.б.) тиімділігі бағаланады. Өзектілік – 6 балл, тиімділік – 8 балл.

4. **Бақылау және эксперимент топтарын салыстыру** – ЖИ қолданылған және қолданылмаған топтар арасындағы айырмашылықтарды көрсетеді. Бұл аспект те жоғары деңгейде маңызды (7 және 8 балл).

5. **Этикалық және техникалық мәселелер** – ЖИ құралдарын қолданудағы қауіпсіздік, дербес мәліметтерді қорғау және инфрақұрылым мәселелерімен байланысты. Бұл бағыт өзектілік жағынан ең жоғары бағаланды (9 балл), ал шешімдердің тиімділігі орташа деңгейде (6 балл) бағаланды.

Диаграмма көрсеткендей, барлық аспектілер оқытушылардың кәсіби құзыреттілігін арттыруда маңызды рөл атқарады. Әсіресе педагогикалық эксперименттің тиімділігі жоғары

екені байқалады, бұл ЖИ құралдарын оқу үдерісіне жүйелі енгізудің нәтижелілігін дәлелдейді. Сонымен қатар, этикалық және техникалық мәселелердің өзектілігі өте жоғары болғандықтан, бұл бағытқа ерекше назар аудару қажет екені айқын көрініп тұр.

Жалпы, диаграмма ЖИ технологияларын білім беру үдерісіне енгізуде қай бағыттарда күш салу қажет екенін көрсетеді және бұл технологияларды тиімді әрі қауіпсіз қолдану үшін жүйелі қолдаудың маңыздылығын айқындайды.

ҚОРЫТЫНДЫ

Жүргізілген зерттеу жасанды интеллект технологияларын шетел тілі оқытушыларының лингводидактикалық құзыреттілігін қалыптастырудың тиімді құралы ретінде қарастыруға толық негіз бар екенін көрсетті. Ғылыми-теориялық негіздемелер мен эмпирикалық зерттеу нәтижелері бұл бағыттың білім беру жүйесінде үлкен әлеуетке ие екенін айғақтады. Заманауи цифрлық трансформация жағдайында мұғалімдердің кәсіби бейімделуі, жаңа білім беру технологияларын меңгеруі және оларды оқыту процесінде орынды қолдануы оқу сапасын арттырудың шешуші факторына айналды.

Зерттеу барысында анықталған тәжірибелік нәтижелер шетел тілі оқытушыларының ЖИ құралдарын қолдану арқылы өз кәсіби қызметін жаңаша ұйымдастыруға, оқыту процесін жекелендіруге және бейімдеуге қабілетті екенін көрсетті. Бұл өзгеріс тек техникалық мүмкіндіктермен шектелмей, оқытушының әдістемелік, педагогикалық және технологиялық құзыреттерінің біртұтас жүйе ретінде қалыптасуын талап етеді. Осының негізінде ЖИ технологияларын білім беру мазмұнына ендіру педагогтың рөлін түбегейлі қайта қарауға, оны оқытушыдан фасилитаторға, бағыттаушыға және ынталандырушыға айналдыруға мүмкіндік береді.

Білім алушылар үшін ЖИ құралдарының қолданылуы оқу процесінің интерактивтілігін, динамикасын және мотивациялық сипаттарын арттырады. Жекелендірілген оқу траекторияларын құру, қателерді нақты анықтау, тілдік қарым-қатынасты модельдеу секілді функционалдар оқушылардың тілдік дағдыларын анағұрлым терең меңгеруіне жағдай жасайды. Бұл өз кезегінде оқытушының лингводидактикалық құзыреттілігін тиімді іске асыруына мүмкіндік береді.[17, 67-69 б.]

Сонымен қатар, зерттеу оқытушылардың ЖИ құралдарын қолданудағы дайындық деңгейінің біркелкі еместігін, әдістемелік қолдаудың жеткіліксіздігін және этикалық аспектілерді назардан тыс қалдыру тенденциясын да анықтады. Осыған байланысты ЖИ технологияларын оқу процесіне тиімді интеграциялау үшін кешенді кәсіби даму стратегияларын әзірлеу, институционалдық деңгейде әдістемелік және техникалық қолдау көрсету, және этикалық-нормативтік база қалыптастыру қажет екені айқындалды.

Жалпылай алғанда, зерттеу нәтижелері шетел тілі оқытушыларын жаңа білім беру экожүйесіне бейімдеу мен кәсіби дамуындағы ЖИ технологияларының маңызын ашып көрсетті. Бұл зерттеу білім беру жүйесінің цифрлық болашағын ғылыми тұрғыдан негіздеуге және оны педагогикалық тәжірибемен ұштастыруға нақты бағыт береді. Алдағы уақытта мұндай зерттеулер білім беру мазмұнын жаңартуда, оқытушылардың цифрлық құзыреттілігін арттыруда және ЖИ-дің қауіпсіз әрі тиімді қолданылуын қамтамасыз етуде маңызды рөл атқарады.

ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ:

1. Ахметова М.Ж. Цифрлық білім беру кеңістігінде оқытушылардың кәсіби құзыреттілігін қалыптастыру. – Алматы: Қазақ университеті, 2022.
2. Беспалько В.П. Педагогика и прогрессивные технологии обучения. – Москва: Высшая школа, 2021.
3. Гершунский Б.С. Философия образования для XXI века. – Москва: Апрель Пресс, 2020.

4. Жусупова А.К. Цифрлық педагогика: теория және тәжірибе. – Нұр-Сұлтан: Фолиант, 2021.
5. Жантөре Н., Рахимжанова А. Цифрлық сауаттылық және жасанды интеллект: білім беру үдерісіндегі интеграция мүмкіндіктері. // Білім әлемі, №2, 2022.
6. Киселев А.И. Искусственный интеллект в образовании: перспективы и вызовы. – Санкт-Петербург: Питер, 2021.
7. Копышева Л.А. Лингводидактика и цифровые технологии. – Москва: Просвещение, 2022.
8. Левин В. Искусственный интеллект в цифровой педагогике. – Москва: Юрайт, 2023.
9. Романова Н.Н., Яковлева Т.Н. Современные образовательные технологии в преподавании иностранных языков. – Москва: Академия, 2020.
10. Saldaña, J. The Coding Manual for Qualitative Researchers. – London: SAGE Publications, 2021.
11. Siemens, G. Learning Analytics: The Emergence of a Discipline. // American Behavioral Scientist, Vol. 57, No. 10, 2013.
12. Kukulska-Hulme, A. Mobile-assisted language learning [MALL] and artificial intelligence. // ReCALL Journal, Vol. 32, No. 1, 2020.
13. Tegos, S., Demetriadis, S. Dialogic artificial intelligence in language learning: A systematic review. // Computers & Education, Vol. 174, 2022.
14. Godwin-Jones, R. Emerging Technologies: AI and Language Learning. // Language Learning & Technology, Vol. 24, No. 3, 2020.
15. Boud, D., & Hager, P. Re-thinking continuing professional development through learning and practice. // Studies in Continuing Education, Vol. 34, 2012.
16. Mishra, P., & Koehler, M. Technological Pedagogical Content Knowledge: A Framework for Teacher Knowledge. // Teachers College Record, Vol. 108, No. 6, 2006.
17. Vygotsky, L.S. Thought and Language. – Cambridge: MIT Press, 2012.

Формирование лингводидактических компетенций преподавателей иностранных языков через внедрение искусственного интеллекта в образовательный процесс

Асанходжаева И.Ф.,^{1*} Джусубалиева Д.М.²

¹Казахский университет международных отношений и мировых языков имени Абылай хана Алматы, Республика Казахстан

Email: irsay_89@mail.ru

*ORCID: 0009-0004-4241-7813¹

²Казахский университет международных отношений и мировых языков имени Абылай хана Алматы, Республика Казахстан

Email: dinaddm@mail.ru

ORCID: 0000-0002-1434-7254²

В данном научном исследовании рассматриваются теоретические и практические аспекты формирования лингводидактических компетенций преподавателей иностранного языка с использованием технологий искусственного интеллекта (ИИ). В современном образовательном пространстве, когда процесс цифровой трансформации идет быстрыми темпами, эффективное использование средств ИИ в профессиональной подготовке преподавателей иностранного языка становится актуальной проблемой. В ходе исследования были выявлены основные составляющие лингводидактической компетентности, проанализированы возможности и методические пути их развития с помощью технологий ИИ.

Цель исследования - Оценка эффективности и предоставление практического обоснования применения средств ИИ (например, языковых моделей, чат-ботов, систем адаптивной платформы), направленных на повышение лингводидактической компетентности преподавателей иностранного языка. С этой целью были рассмотрены возможности проектирования учебного процесса на основе образовательных платформ и интерактивных систем ИИ, автоматизации лингвистических и дидактических заданий, построения персонализированных траекторий обучения.

Результаты исследования показали, что применение технологий ИИ повышает усвоение преподавателями современных методов и приемов обучения языку, эффективное развитие языковых навыков студентов, а также интерактивность и качество процесса обучения. Кроме того, исследование также описывает методологические и этические проблемы, возникающие в процессе интеграции средств ИИ в педагогическую практику.

Ключевые слова: искусственный интеллект, лингводидактика, преподаватель иностранного языка, профессиональная компетентность, цифровая педагогика, адаптивное обучение, интерактивные технологии, языковая модель, инновации в образовании.

Асанходжаева И.Ф.,^{1*} Dzhusubaliyeva D.M.²

¹Kazakh Ablai Khan University of International Relations and World Languages Almaty, Kazakhstan

Email: irsay_89@mail.ru

*ORCID: 0009-0004-4241-7813¹

²Kazakh Ablai Khan University of International Relations and World Languages Almaty, Kazakhstan

Email: dinaddm@mail.ru

ORCID: 0000-0002-1434-7254²

Developing linguodidactic competences of foreign language teachers through the integration of artificial intelligence into the educational process

This scientific research examines the theoretical and practical aspects of the formation of linguodidactic competencies of foreign language teachers using artificial intelligence (AI) technologies. In the modern educational space, when the process of digital transformation is proceeding rapidly, the effective use of AI tools in the professional training of foreign language teachers is becoming an urgent problem. In the course of the research, the main components of linguodidactic competences were identified, the possibilities and methodological ways of their development using AI technologies were analyzed.

The purpose of investigation is to evaluate the effectiveness and provide practical justification for the use of AI tools (for example, language models, chatbots, adaptive platform systems) aimed at improving the linguodidactic competences of foreign language teachers. To this end, the possibilities of designing the educational process based on educational platforms and interactive AI systems, automating linguodidactic tasks, and building personalized learning trajectories were considered.

The results of the fact - finding showed that the use of AI technologies increases teachers' assimilation of modern methods and techniques of language teaching, effective development of students' language skills, as well as the interactivity and quality of the learning process. In addition, the exploration also describes the methodological and ethical issues that arise in the process of

integrating AI tools into pedagogical practice.

Keywords: artificial intelligence, linguodidactics, foreign language teacher, professional competence, digital pedagogy, adaptive learning, interactive technologies, language model, innovations in education.

REFERENCES

1. Akhmetova M.Zh. Sifrlık bilim beru kenistiginde okytushylardin kasibi kuziretiligin qalyptastyru. – Almaty: Kazak universiteti, 2022.
2. Bespalko V.P. Pedagogika I progressivnye nexnologii obucheniya. – Moskva: Visshaya shkola, 2021.
3. Gershunskiy B.S. Filosofiya obrazovaniya dlya XXI veka. – Moskva: Aprel Press, 2020.
4. Zusupova A.K. Sifrliq pedagogika: teoriya jane tajiribe. – Nur - Sultan: Foliant, 2021.
5. Zantore N., Raximzhanova A. Sifrliq sauattylyq jane jasandy intellekt: bilim beru uderisindegi integratsiya vumkindikteri. // Bilim alemi, №2, 2022.
6. Kiselev A.I. Iskustvenniy intellect v obrazovanii: perspektivy I vyzovy. – Sankt - Peterburg: Piter, 2021.
7. Konysheva L.A. Lingcodidaktika I sifrayve texnologii. – Moskva: Prosvesheniye, 2022.
8. Lenin V. Iskustvenniy intellect v sifravoi pedagogike. – Moskva: Yurait, 2023.
9. Romanova N.N., Yakovleva T.N. Sovremennye jbrazovatelnye texnologii v prepodovanii inostrannix yazikov. – Moskva: Akademia, 2020.
10. Saldaña, J. The Coding Manual for Qualitative Researchers. – London: SAGE Publications, 2021.
11. Siemens, G. Learning Analytics: The Emergence of a Discipline. // American Behavioral Scientist, Vol. 57, No. 10, 2013.
12. Kukulska-Hulme, A. Mobile-assisted language learning [MALL] and artificial intelligence. // ReCALL Journal, Vol. 32, No. 1, 2020.
13. Tegos, S., Demetriadis, S. Dialogic artificial intelligence in language learning: A systematic review. // Computers & Education, Vol. 174, 2022.
14. Godwin-Jones, R. Emerging Technologies: AI and Language Learning. // Language Learning & Technology, Vol. 24, No. 3, 2020.
15. Boud, D., & Hager, P. Re-thinking continuing professional development through learning and practice. // Studies in Continuing Education, Vol. 34, 2012.
16. Mishra, P., & Koehler, M. Technological Pedagogical Content Knowledge: A Framework for Teacher Knowledge. // Teachers College Record, Vol. 108, No. 6, 2006.
17. Vygotsky, L.S. Thought and Language. – Cambridge: MIT Press, 2012.